

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА**

**ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА НАМЕРА
за изведување проект
за изградба на автопат А2,
делница Требеништа - Струга**

Јуни, 2015

СОДРЖИНА:

1. Информации за Инвеститорот	3
2. Карактеристики на проектот	4
2.1. Вовед	4
2.2 Локација на проектот	5
2,3 Опис на проектот	6
3. Карактеристики на животната средина	7
4. Карактеристики на можни влијанија врз животната средина	10
5. Дополнителни информации	12
6. ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОТРЕБАТА ОД ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	13
ПРИЛОГ 2	18
ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ НА ОВЖС: ПРАШАЊА ЗА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОЕКТОТ	18

1. Информации за Инвеститорот

Јавно Претпријатие за Државни патишта
(ЈП за државни патишта)

Ул. „Даме Груев“ бр. 14, 1000 Скопје

Тел: 02/3118 044, Факс: 02/3220 535

www.roads.org.mk

Лице за контакт: Јоже Јовановски, Раководител на одделение за
животната средина и социјални аспекти

Тел: 3118 044, лок. 135

Е-маил: j.jovanovski@roads.org.mk

ЈП за Државни патишта има намера да реализира проект за изградба на патниот
правец А2, автопатска делница Требеништа – Струга, со вкупна должина околу 8
km.

2. Карактеристики на проектот

Согласно Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Службен весник на РМ“ бр. 74/05 од 05.09.2005 год.), за експресни патишта, односно нов пат со четири и повеќе ленти или повторно порамнување и/или проширување на постоечки пат од две или помалку ленти за да се добијат четири или повеќе ленти, доколку таквиот пат или повторно порамнет и/или проширен сегмент од патот има 10 км или повеќе во континуирана должина, се изработува Студија за оцена на влијанијата врз животната средина.

Предложениот проект спаѓа во Прилог 1, XI – Инфраструктурни проекти, точка 14 – Изградба на автопати и магистрални патишта и спрема тоа се изработува Студија за оцена на влијанијата врз животната средина.

2.1. Вовед

Јавното Претпријатие за државни патишта интензивно инвестира во изградба, рехабилитација и реконструкција на патната инфраструктура во Република Македонија. Делницата што се разгледува е во должина од околу 8km, почнувајќи кај клучката Требеништа близу населеното место Требеништа и завршува кај клучката Струга, блиску до градот Струга. Ова ќе биде нов пат, проектиран како автопат, со брзина на движење од 120 km/h.

Делницата опфатена со овој Проект претставува дел од државниот пат А2, кој се протега од граничниот премин Деве Баир (на границата со Бугарија) до граничниот премин Кафасан (на границата со Албанија). Неговата траса е дел од Пан – Европскиот коридор VIII и поминува низ Куманово – Скопје, Гостивар – Кичево – Требеништа – Струга. Оваа делница почнува од селото Требеништа и завршува во градот Струга.

Почнувајќи од клучка „Требеништа“, во проектната документација за Идејниот проект, делот од Требеништа до Косел третиран е како магистрален пат, но според новата Исправка на Одлука за категоризација на државните патишта (Сл.весник бр. 150/2011) тој пат не е категоризиран како државен пат, но сепак треба да се обезбеди (проектира) соодветна комуникација со населбите од тој простор преку постојаниот пат Требеништа – Ливоишта – Косел. Тоа значи дека кракот од патниот јазол во насока кон Косел треба да се прилагоди на постојниот пат Требеништа – Ливоишта – Косел. Од тие причини проектантот треба да ги модифицира решенијата приложени во проектната документација од идејниот проект за патниот јазол “Требеништа на авотпатската делница Песочани – Требеништа – Подмоље – Охрид во тој контекст.

Патот ќе го намали времето за патување и ќе ја подобри безбедноста на патот меѓу Требеништа и Струга, а исто така ќе ја подобри врската со Република Албанија. Патната делница ќе се поврзе и со новопредвидената автопатска

делница А2 помеѓу Кичево и Охрид. Овие проекти се дел од вкупната програма за подобрување на патната мрежа во југозападниот дел од Република Македонија. Владата очекува да види подобрување на локалната економија како резултат од подобрените транспортни врски, намалени трошоци за пристап до пазари и услуги во останатиот дел од земјата, подобрен пристап до Охридското езеро и до националниот парк Галичица. Анализите на сообраќајот направени за потребите на подготовките за оваа патна делница предвидуваат фреквенција од вкупно 22.400 возила на ден, во 2020 година. Накратко, главните причини за реализација на Проектот се:

- Спроведување на барањата на Европската политика за транспорт и усогласување и интегрирање на националната сообраќајно-транспортна инфраструктура со Европската мрежа;
- Подобрување на врските исток-запад меѓу Македонија и соседните земји;
- Овозможување на побрз и побезбеден транспорт;
- Зајакнување на локалната економија, вклучително и подобрување на условите за живеење на локалното население, и овозможување на туристичкиот развој.

2.2. Локација на проектот

Проектот ќе се спроведува во општина Дебарца (слика 1) од селото Требеништа во градот Струга (општина Струга). Дебарца и Струга се општини во југо-западниот дел на Република Македонија. Требеништа е село во општината Дебарца. Патот ќе поминува во близина на селото Требеништа, во близина на селата Волино, Мислешево и ќе заврши во близина на градот Струга. Трасата не поминува низ ниту едно населено место. Делот Требеништа - Струга од km 0 + 000,00 до km 8 + 072.00 е дел од патниот коридор К-8 (исток - запад).

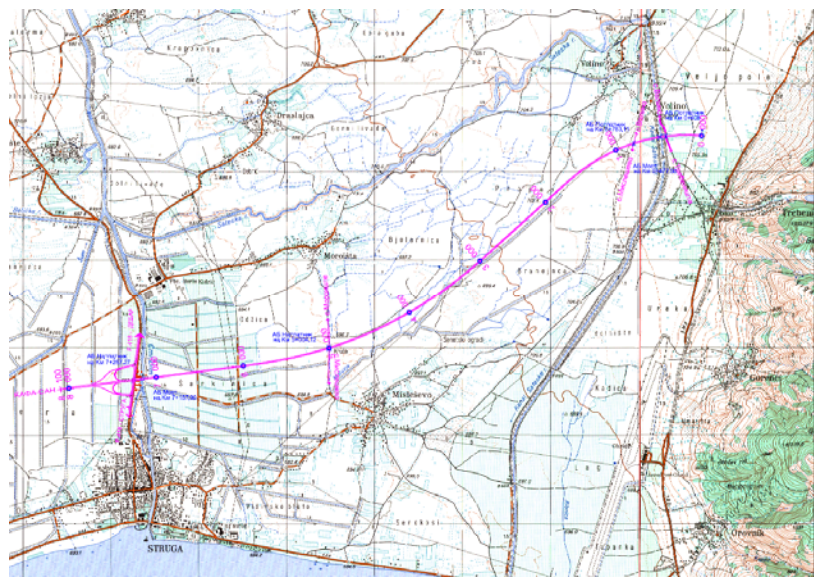

Слика1 Локација на делницата Требеништа - Струга

2.3. Опис на проектот

Делницата што се разгледува е дел од државниот пат А2. Државниот пат А2 се протега од граничниот премин Деве Баир (на границата со Бугарија) преку Куманово – Скопје, Гостивар – Кичево – Требеништа – Струга, се до граничниот премин Кафасан (на границата со Албанија). Истиот е дел од меѓународниот Коридор VIII. Делницата што се разгледува е во должина од околу 8км, почнувајќи кај клучката Требеништа близу населеното место Требеништа и завршува кај клучката Струга, блиску до градот Струга.

Трасата е дадена на следната прегледна карта

ПРЕГЛЕДНА КАРТА
ДЕЛНИЦА:ТРЕБЕНИШТА- СТРУГА
ОД КМ.0+000.00 ДО КМ.8+072.04
M=1:25000

Слика 2 Прегледна карта за делницата Требеништа - Струга

Граничните елементи ги подразбираат минималните и максималните вредности применети за дефинирање на техничките елементи на трасата во план и профил и нивната корелација во однос на актуелните технички стандарди и технички услови дефинирани со проектната задача.

Технички елементи кои ја карактеризираат патната делница Требеништа – Струга се:

- Терен рамничарски прва категорија
- Проектна брзина V= 120 km/h

a. karakteristiki na horizontalното re[enie

ELEMENT	primeneti	dozvoleni
Minimalen polupre~nik na horizontalna krivina	R=2000	910
Minimalna dol`ina na preodnica	L=300	120
Minimalna dol`ina na pravec me\`u sprotivno se~ni krivini	L=897,57	240
Maksimalna dol`ina na pravec	L=1683,30	2400

b. karakteristiki na nivelacionoto re[enie

ELEMENT	primeneti	dozvoleni
Maksimalen nadol`en naklon	1.2%	4%
Minimalen nadol`en naklon	0.2%	0.3 (0.2)%
Maksimalen naklon na vitoperna rampa	0.5%	0.7%
Minimalen radius na konveksno zaobluvawe na niveletata	25000	17000
Minimalen radius na konkavno zaobluvawe na niveletata	100000	12000

c. katakteristiki na popre~niot profil

ELEMENT	primeneti	dozvoleni
Soobrakajni lenti	2x(2x3.75)m	2x(2x3.75)m
Rabni lenti	2x(0.50+0.25)	2x(0.50+0.25)
Sopirni lenti	2x2.50m	2x2.50m
Vkupno kolovoz	2x10.75m	2x10.75m
Razdelni lenti	4.00m	4.00m
Bankini pokraj sopirnata lenta	1.00m	1.00m
Bankini pokraj voznata lenta i na visoki nasipi	1.50m	1.50m
Rigola+berma	0.75+1.00m	0.75+1.00m
Maksimalen popre~en naklon vo krivina	2.5%	6%
Maksimalen popre~en naklon vo pravec	2.5%	2.5%

3. Карактеристики на животната средина

За да се пронајде најоптимално решение по однос на заштитата на животната средина, потребно е да се разгледа постојната ситуација на средината каде што се планира спроведување на проект, во случајот надградба на магистрален во Експресен пат и да се пронајде начин, штетата која би се направила по однос на природата и луѓето да се сведе на минимум.

Трасата на предложениот пат поминува претежно низ области со земјоделското земјиште. Таа нема да поминува низ населени места ниту шуми. Патот не лежи во границите на Националниот Парк Галичица, но од друга страна, подрачјето низ кое поминува е дел од областа на заштитеното светско наследство на УНЕСКО (далеку од јадровата зона). Исто така, патот лежи и во преодната зона на предложениот прекуграничен биосферен резерват, кој беше предложен од страна на МЖСПП на Република Македонија и Министерството за животна средина, шумарство и води на Република Албанија.

Со оглед дека изградбата на патот е планирано да се реализира со заем од Европската Банка за обновување и развој (ЕБОР), оцената на влијанието врз животната средина и општествените аспекти ќе биде направено врз основа на националното законодавство но и врз основа на барањата на ЕБОР. Во рамки на ОВЖССА ќе биде направен целосен опис на состојбата со животната средина, со фокус на земјиштето по должината на предложениот патен правец и деловите што ќе бидат погодени од Проектот, вклучително и биолошките вредности и ресурсите со биолошката разновидност. За да се одреди основната состојба на животната средина, како минимум ќе бидат направени мерења на квалитетот на воздухот (суспендирани честички) и бучавата по должината на рутата и истите ќе бидат презентирани во Студијата за ОВЖС. Предлог трасата на патот не минува низ население места иако областа се користи за земјоделство и интензивно се одгледуваат култури. Како дел од ОВЖССА, ќе биде направен целосен опис на општествениот контекст, со фокус на аспектите на локалната економија и социјалниот контекст што ќе бидат засегнати со Проектот. Потоа ќе бидат презентирани детални информации за заедниците, фирмите и останатите страни за кои ќе биде потребно експропријација на земјиште или физичка и/или економска дислокација или чии услови за живеење ќе бидат на друг начин засегнати со проектот.

Подрачјето претежно е со котлинска местоположба, поточно делницата минува низ Охридско – Струшката котлина. Низ пределот по кој ќе поминува делницата се забележуваат многу ливади, ниви, овоштарници и лозја.

Поголемиот дел од ливадите во истражуваното подрачје на трасата, во најголем дел од времето се помалку или повеќе интензивно експлоатирани, додека останатиот дел се напуштени подолг временски период. Односно, кажано со други зборови, ливадите кои гравитираат во низинските предели се интензивно искористувани, а оние на рабните делови на шумите се со помал степен на искористеност.

Во зависност од интензитетот на косење, ливадите можат да имаат специфичен состав на растителни и животински видови (особено влажните

ливади) или пак во флористичкиот и фаунистичкиот состав да доминираат видови од околните тревести и шумски станишта доколку се косат помалку или се напуштени.

Ливадите, кои се дел од анализираното подрачје, спаѓаат во т.н. низински ливади (Мицевски 1964), а синтаксономски, припаѓаат кон сојузот *Trifolion resupinati* Mic. од редот *Trifolio - Hordeetalia* H-ic., односно класата *Molinio Arrhenatheretea* Br.-Bl. et Tx. Тие се станиште од типот хелено-мезиски крајречни и влажни ливади. Карактеристично за нив е што во флористичкиот состав доминираат различни видови детелини (*Trifolium spp.*). Карактеристични видови за овие заедници, како и за сојузот што ги обединува, се повеќе видови детелини (*Trifolium resupinatum*, *T. balansae*, *T. nigrescens*, *T. filiforme*, *T. patens*, *T. repens*, *T. pratense*, а чест е и *T. fragiferum*), потоа треви (*Cynosurus cristatus*, *Anthoxanthum odoratum*, *Agrostis alba*, *Alopecurus utriculatus*, *A. pratensis*, *Bromus racemosus*), острици (*Carex hirta*, *C. vulpina*, *C. distans*, *C. divisa*), како и *Lychnis flos-cuculi*, *Oenanthe stenoloba*, *Oe. silaifolia*, *Oe. fistulosa*, *Ranunculus acris*, *R. velutinus*, *Cirsium canum*, *Inula britannica* и многу други ливадски видови.

Површините под интензивни земјоделски активности во истражуваниот коридор можат да бидат ниви, градини, лозја и овоштарници.

Во нивите на истражуваниот коридор најчесто се одгледуваат житни култури, и пченка. Нивите зафаќаат поголеми површини во Охридското Поле, додека испреплетени со ливади, градини и овоштарници може да се најдат по проширувањата на долините на реките. Најголем дел од нивите се одделени со меѓи од дрвја или грмушки. Меѓите со дрвја може да бидат сочинети од овошни дрвја (*Prunus spinosa*, *P. cerasifera*, *P. cerasus*, *Juglans regia*, *Populus nigra* cv. *pyramidalis*), а многу почесто од остатоците од природната вегетација. Парцелите со ниви главно зафаќаат многу мали површини што, заедно со меѓите, придонесува за мозаичниот изглед на земјоделското земјиште.

За разлика од економското значење на нивите, нивното значење за биодиверзитетот е многу мало. Во нивите беа забележани следните видови пеперутки: *Gonepteryx rhamni*, *Nymphalis polycholoros*, *Nymphalis antiopa*, *Vanessa atalanta*, *Colias crocea*. Во составот на заедниците на тркачите доминираат: *Harpalus distinguendus*, *H. affinis*, *H. rufipes*, *Amara aenea*, *Chlaenius vestitus*, *Brachinus eximius*, *Pterostichus niger*, *P. nigrita*, *Carabus coriaceus*, *Bembidion lampros*, *Cicindela campestris*.

Птици: *Ciconia ciconia*, *Corvus cornix*, *Upupa epops*, *Garrulus glandarius*, *Fringilla coelebs*, *Carduelis carduelis*, *Turdus merula*, *Turdus viscivorus*, *Pica pica*.

Лозјата во истражуваниот коридор зафаќаат мали површини, иако Охридско - Струшкиот регион е еден од поголемите производители на грозје и вино во Македонија. Индивидуалните лозја зафаќаат мали површини и најчесто се опкружени со ниви. Заради малите и расфрлани површини со лозја, во нив не се развиваат специфични видови растенија и животни.

Лозјата во коридорот се наоѓаат во рамничарските делови на Охридското Поле, особено помеѓу селата Мешеишта, Климештани и Требеништа. На картата на станишта се прикажани збирно со другите земјоделски станишта.

Овоштарниците во истражуваниот коридор се најчесто од јаболка, а помалку од цреши, вишни, ореви круши и праски. Флората и фауната во многу зависи од околното земјоделско земјиште, заради малите површини на овоштарниците.

Климата на регионот на Општината Дебарца е модифицирана континентална клима, погодна за развој на земјоделското стопанство, особено полјоделството и

овоштарството. Регионот на општината се карактеризира со умерено топла летна температура со просек од максимум до 34°C и умерено ладни зимски температури со апсолутно минимална температура до минус 17°C. Средната годишна температура се движи околу 11°C. Во регионот просечно има околу 75 летни денови, односно денови кои имаат максимална дневна температура над 25°C. Просечните годишни врнежи се движат помеѓу 700 и 820 mm/m². Најврнежлив месец е Ноември. Најмногу врнежи има во зимските месеци, а најмалку во летните. Снегот кусо се задржува, но може да се случи многу ретко во периодот на доцна пролет или во лето да падне и град. За оваа намена РХМЗ има против -градобијна станица. Карактеристични ветрови се Југот кој дува најчесто во пролет, есен и во текот на зимскиот период и Северот кој дува во текот на целата година. Охридското езеро благотворно влијае на климата на целата област. Средната годишна брзина на северниот ветар е 2,6 m/s, а минималната е 1,25 m/s. Југозападниот и јужниот ветар се со брзина од 3,4 m/s. Просечна присутност на северниот ветар изнесува 293‰, на јужниот 165‰ и на југозападниот 193‰.

Охридскиот регион е со умерено континентална клима, модифицирана според локалните влијанија, но и со делумни влијанија на медитеранската клима што предизвикува специфичност на метеоролошките елементи, а особено температурата на воздухот. Исто така, влијание има и надморската височина на Охридското Езеро со просечна височина на езерското огледало од 693,5 м.н.в. Средногодишната просечна температура изнесува 11°C, со максимални средномесечни температури во јули и август од 21,2°C и 34,4°C. Просечната зимска температура изнесува 2,7°C, додека просечната летна температура изнесува 19,6°C. Најниската средномесечна температура, забележана во јануари, од -17,2°C, е апсолутниот минимум. Просечно во Охрид се јавуваат 73 летни, а само 11 тропски денови.

Врнежите во регионот се условени од медитеранскиот pluviометриски режим. Поголемиот дел од годишните врнежи паѓаат во ладниот дел на годината, со максимум во доцна есен, а помал во топлиот дел на годината, со минимум во летните месеци. Врнежите се, главно, од дожд, а сосема мала количина од снег. Просечните средногодишни врнежи од дожд во Охрид изнесуваат 703 mm, додека, пак, просечните врнежи од дожд во околината на езерото изнесуваат приближно 759 mm годишно. Во Охрид најврнежлив месец е ноември 98,4 mm, потоа декември и јануари со по 78,9 mm, односно 76,4 mm, додека со најмалку врнежи се јули 23,2 mm и август 29,1 mm. Во ова климатско подрачје просечно годишната релативна влажност на воздухот изнесува 70,4%. Најголема релативна влага има во месец јануари (79%). Просечениот број на ведри денови во година изнесува 96, умерено облачни 171 и облачни 98. Снегот се јавува секоја година (зимски месеци), но снежната покривка е со кратко траење. Снегот се јавува од ноември заклучно со април и просечно годишно има 19 денови со снежна покривка. Максималната височина на снежната покривка изнесува 64 cm, измерена на 14 јануари 1963 година, потоа 54 cm на 25 февруари 1965 година итн.

Охридската котлина се одликува со посебен режим на ветрови, што е условено од езерото односно во регион дуваат ветрови од различни насоки и со различна силина и честина. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, овде се јавуваат и ветрови со локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина. Овие локални ветрови имаат влијание на општиот распоред и зачестеноста на правците на ветровите во котлината. Според мерењата на мерниот пункт Охрид, во овој дел преовладува северниот, потоа југозападниот и јужниот ветер. Со поголема јачина е северниот ветар кој се нарекува „Север“ и е

студен ветар со брзина од 2,6m/s со најголема честина во зимскиот период. Од спротивен правец дува југозападниот ветар „Југо“ со просечна брзина од 3,4 m/s. Разликите во степенот на загревање на копното и на водните маси на езерото предизвикуваат појава на низа слаби локални ветрови кои имаат локални имиња: ноќник, стрмец, сметање, мрачник, беличник, север, сточен и сл.

Наведените податоци за структурата на вегетацијата и животинскиот свет се од битно значење при проценката на евентуалните влијанија заради можноста за уништување на ретки или загрозени и ендемични видови за време на земјените работи. Со оглед на карактерот на користењето на земјиштето, се смета дека низ пределите каде се води трасата не се застапени ретки и/или загрозени претставници на растителниот и животинскиот свет.

4. Карактеристики на можни влијанија врз животната средина

Во фаза на изградба на делницата која е со ограничено времетраење (околку 2 години), со самата работа на градежната механизација при изведување на градежните работи се очекуваат директни влијанија врз: амбиентениот воздух, водата, бучавата и вибрациите, биолошката разновидност со живеалишта и предели; локални заедници, вработување и егзистенција, пристап и отпремнина, културно наследство, општествен живот, здравје, заштита и безбедност (вклучувајќи ги безбедноста на патиштата и реагирање при итни случаи), ризик од поплави, како и прашањата за труд и работна сила. За секое влијание ќе биде утврден степен на значење. Посебно внимание ќе се посвети на влијанијата врз заштитеното светско културно наследство и предложениот биосферен резерват, како и природните ресурси кои ги содржат. Врз основа на досега познатите информации, еколошките ризици на овој Проект најверојатно нема да бидат значителни и ќе може да се ублажат со типични градежни мерки за контрола.

Клучните влијанија, најверојатно ќе се однесуваат на:

- Влијанија врз заштитеното светско наследство (УНЕСКО) и предложеното подрачје биосферен резерват за заштита;
- Ризик од загадување и седиментација на реките кои се влеваат во Охридското Езеро, за време на градежните работи;
- Емисии во воздухот и бучава во текот на изградбата и оперативната фаза на патот кои може да предизвикаат последици за флората и фауната.

Социјалните влијанија, најверојатно ќе се однесуваат на:

- Влијание на експропријацијата на земјиштето врз сопственоста на земјиштето, поврзаноста на благосостојбата со користењето на земјиштето и земјоделството;
- Ризик од несреќи за време на изградбата; Безбедност на новоизградениот автопат (вклучувајќи ги безбедносните бенефиции од подобриот пат);
- Непријатност од емисиите во воздухот и бучавата во текот на изградбата и оперативната фаза;
- Предностите од економскиот развој како резултат на подобри транспортни врски во областа.

Негативни влијанија се можни заради настанување на евентуални сообраќајни незгоди предизвикани од фреквенцијата на транспортните возила.

Исто така негативни влијанија врз населението претставуваат и зголемената емисија на издувни гасови и појава на зголемена бучава од возилата кои минуваат низ населените места заради транспорт на опрема и материјали.

Градежните активности кои можат да ги зголемат влијанијата врз пределот и визуелните влијанија во текот на работењето би ги вклучиле следниве активности: создавање на јами за материјали, присуство на градежни смеси, површини за чување и складирање и активности во истите, движење на градежните машини, возила за машини и испорака на постоечката патна мрежа и привремени патишта за превоз од местата на јамите за материјали, присуство на секаква голема опрема за префрлање на земја, можно затворање на пристап до некои патишта по потреба, позајмишта за материјал, одлагалишта за вишок земјен материјал и сл.

Во текот на изградбата можни се евентуални хаварии од истекување на масла и горива од градежната механизација и затоа предвидени се мерки за управување со градежните работи и сообраќајните операции, како при изградбата на самата траса и околу неа, така и во текот на одржувањето и експлоатацијата на патот.

Загадувањето на водните екосистеми може да биде предизвикано со испуштање на остатоци од согорување на горивата (хидројагленороди), средства за подмачкување и делови од гуми. Сите овие загадувачи може да навлезат во реките како талог. Овој тип на загадување има голем интензитет во рана есен, по сушната сезона во текот на летниот период. Вториот тип на загадување е поврзан со користење на средства за растопување како соли и песок. Ќе бидат применети технички мерки за одвод на отпадната вода од патот и поставување на маслофаќачи. Поради природата на патот се очекува послабо влијание во поглед на влијанијата со бучава. Со примена на соодветни материјали при изградбата на патот ќе се придонесе кон намалување на бучавата, вибрациите. Во секој случај ќе бидат превземени неопходни мерки за намалување и ублажување на негативните влијанија во дозволените граници.

5. Дополнителни информации

Надлежен орган за донесување на Решение со кое се известува инвеститорот за потребата од оцена на влијание врз животната средина е Министерство за животна средина и просторно планирање – Управа за животна средина.

6. ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПОТРЕБАТА ОД ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

На табелата подолу се анализирани потенцијалните влијанија од спроведувањето на проектот.

Прашања што треба да се земат во предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да / Не / ? -Зошто?
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?	Да. Трајно ќе се зафатат одредени површини со изградба на трасата и делумна промена на топографијата.	Делумни влијанија, бидејќи трасата поминува низ обработливо земјиште.
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?	Да. Ќе се користат природни ресурси, земјиште. Вода во мали количини при изведување на работите, енергија само во тек на изведување на работите за механизацијата која ќе се користи.	Делумни влијанија по однос на обработливото земјиште.
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?	Не.	Не.
4. Дали проектот ќе предизвикува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?	Да. Проектот ќе продуцира отпад во тек на градба	Не.
5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материји или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?	Да, во тек на изградба ќе се испушта загадувачки гасови од механизација која ќе се користи и во текот на експлоатацијата ќе има испуштање на издувни гасови од возилата.	Не. Се претпоставува дека издувните гасови нема да го надминуваат МДК заради релативно добрата проветреност на теренот.
6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?	Да. Во тек на градба ќе има бучава од градежната механизација и транспортните средства. Во тек на експлоатација има појава на бучава од возилата.	Во тек на градба градежните активности ќе се одвиваат во ограничен период од денот, Во близина на населените места ќе се превземат мерки за заштита од бучава.
7. Дали проектот ќе доведе до	Да,	Незначителни, бидејќи со

Прашања што треба да се земат во предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да / Не / ? -Зошто?
ризички од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материи врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?		проектот ќе се превземат мерки за заштита на водите и земјиштето.
8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?	Да. Сообраќајни незгоди во тек на градење се можни од судар на транспортните средства кои што доведуваат разни материјали потребни за градежните активности	Не, доколку се постапува според сите предвидени стандарди за изведување на работите, освен во случај на хаварији.
9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?	Да. Намалена миграција на населението, можност за нови вработувања, поголема достапност до урбаните, административни и културни центри, скратено време на патување.	Да Во позитивна смисла.
10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат во предвид како на пример последователниот развој кој што би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?	Да. Се подига вредноста на земјиштето, развој на нов тип стопански дејности, производите од локалното население побрзо се дистрибуираат до потрошувачите, подигање на животниот стандард на локалното население. Дел од сообраќајот на постојниот пат Охрид – Стуга ќе се пренасочи на автопатот, со што влијанието врз водите во Охридското езеро ќе се намали.	Да, Во позитивна насока.
11. Дали постојат области на или околу локалитетот, кои се заштитени со меѓународно, национално или локално законодавство поради нивните еколошки, пределски, културни или други вредности, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Подрачјето низ кое поминува е дел од областа на заштитеното светско наследство на УНЕСКО. Исто така, патот лежи и во преодната зона на прекуграничен биосферен резерват Охрид-Преспа, предложен од страна на МЖСПП на Република Македонија и Министерството за животна средина, шумарство и води на Република Албанија.	Делумно. Во тек на градба треба да се води сметка (преку спроведување на мониторинг) да не се нарушат значајни видови на флора и фауна и да не се јават одредени видови и/или археолошки артефакти за кои се немало сознание во текот на изработката на проектната документација.
12. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот кои се важни или чувствителни од еколошки аспект, како на пример водни живеалишта, водотеци или други водни тела, крајбрежна зона, планини, шуми, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Патот започнува преку каналот на река Сатеска па се протега паралелно со старото корито на река Сатеска, а крајниот дел од патот е преку реката Црн Дрим. Реката Сатеска е дел од сливот на Охридското Езеро кое заштитено.	Делумно, бидејќи постои ризик од загадување и седиментација на реките кои се вливаат во Охридското Езеро.
13. Дали постојат некои други	Не. Со оглед на климатско-вегетационите	Не.

Прашања што треба да се земат во предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да / Не / ? -Зошто?
области на или околу локалитетот што ги користат заштитени, важни или чувствителни видови на фауна и флора, на пример за размножување, гнездење, барање храна, одмор, презимување или преселба, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	услови на теренот такви зони нема.	
14. Дали постојат копнени, крајбрежни, морски или подземни води на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Постојат 2 реки, Сатеска и Црн Дрим, како и голем број на канали за наводнување/ водоснабдување.	Не, доколку се превземат соодветни технички мерки за заштита како и мерки за претпазливост во сите фази.
15. Дали постојат области или карактеристики од висока пределска или живописна вредност на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не. Трасата претежно поминува низ земјоделско земјиште. Меѓутоа мора да се земе во обзир дека припаѓа во границите на УНЕСКО подрачје.	Не, доколку се превземат соодветни технички мерки за заштита како и мерки за претпазливост во сите фази.
16. Дали постојат патишта или објекти на или околу локалитетот што јавноста ги користи за пристап до рекреативни или други објекти, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Се пресекуваат само некои локални патишта кои се користат за земјоделски активности.	Не, доколку се очекува значајно влијание бидејќи се предвидени потпатници, надпатници и изградба на неколку клучки.
17. Дали постојат транспортни патишта на или околу локалитетот што се подложни на закрчување или што создаваат еколошки проблеми, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	Не.
18. Дали проектот е на локација каде постои веројатност да биде видлив за голем број луѓе?	Да. Оваа делница ги поврзува општините Дебарца и Струга.	Да. Со надградбата во експресен пат ќе се намали времето на патување, транспортот на луѓе, стока, ќе биде побрз и побезбеден.
19. Дали постојат реони или карактеристики од историска или културна важност на или околу локалитетот што би биле засегнати од проектот?	Да, Локалитетот припаѓа во границите на УНЕСКО подрачје, токму поради културното и археолошко наследство. “Златни маски“ во македонската наука се меѓу највредните артефакти, а се откриени во познатата некропола во близина на селото Требениште, Не. Но доколку се појават во текот на градба, ќе се преземат соодветни мерки за заштита.	Делумно, Или индиректно ќе постојат влијанија, доколку не се превземат соодветни технички мерки за заштита како и мерки за претпазливост во сите фази.
20. Дали проектот е лоциран на празен простор (на кој никогаш немало градба), со што ќе дојде до загуба на празно (гринфилд) земјиште?	Да. Трасата ќе минува низ земјиште на кое никогаш немало асфалтен пат.	Да. Делумно значајно влијание бидејќи се зафаќа ново земјиште со понизок квалитет.

Прашања што треба да се земат во предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да / Не / ? -Зошто?
21. Дали во моментот има некои употреби на земјиштето на или околу локацијата (на пример за живеалишта, градини, друг приватен имот, индустрија, трговија, рекреација, отворени јавни површини, објекти во заедницата, земјоделие, шумарство, туризам, рударство или каменоломи) што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Трасата минува низ делумно обработливо земјиште и покрај населени места.	Да. Со изградбата ќе дојде до одземање на земјиште.
22. Дали постојат планови за идни употреби на земјиштето на или околу локацијата што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	Не.
23. Дали постојат области на или околу локалитетот што се густо населени или изградени, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не. Постојат помали селски средини покрај кои минува патот.	Да, Селата ќе бидат подобро поврзани со поголемите административни, образовни, културни и економски центри
24. Дали постојат области на или околу локалитетот што се зафатени од некои чувствителни употреби на земјиштето, на пример	Не.	Не.
Болници, училишта, верски објекти, објекти во заедницата, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	Не.
25. Дали постојат области на или околу локалитетот што содржат важни, висококвалитетни или оскудни ресурси како на пример подземни води, површински води, шуми, земјоделско земјиште, рибници, туристички ресурси или минерали, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Обработливо земјиште.	Не, влијанието е незначително бидејќи патот ќе поминува покрај тие објекти а за некои од нив може да се очекува и позитивно влијание.
26. Дали постојат области на или околу локалитетот што се веќе предмет на загадување или на штети врз животната средина, на пример каде постојните законски стандарди за животна средина не се почитуваат, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	Не.
27. Дали местото каде е лоциран проектот е подложен на земјотреси, спуштање на земјиштето, лизгање на земјиштето, ерозија, поплави или екстремни/лоши климатски услови	Не.	Не.

Прашања што треба да се земат во предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да / Не / ? -Зошто?
како на пример големи температурни разлики, магли, силни ветришта, а што би можеле да доведат до тоа проектот да предизвика еколошки проблеми?		

ПРИЛОГ 2

ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ НА ОВЖС: ПРАШАЊА ЗА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОЕКТОТ

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?				
1.1	Трајна или привремена промена на употребата на земјиштето, на земјишната покривка или на топографијата, вклучително и зголемувања во интензитетот на употреба на земјиштето?	да	Ќе доведе до трајна промена на употребата на земјиштето и на земјишната покривка, на топографијата во тек на експлоатација и привремена во тек на градба	Веројатноста дека ефектот ќе биде значаен е многу голема.
1.2	Расчистување на постоечко земјиште, вегетација и градби?	да	Во тек на градба, ќе има расчистување на земјиште и вегетација, додека во тек на експлоатација не.	Да. Постои веројатност ефектот да биде значаен
1.3	Создавање на нови употреби на земјиштето?	да	Ќе биде пренаменето земјиште од земјоделско во градежно за потребите на изградбата.	не се очекува значаен ефект, бидејќи ќе се минимизира опфатот на земјиште за проектот.
1.4	Предградежни испитувања, на пример ископ на дупки, тестирање на земјиштето?	не	не	Не.
1.5	Градежни работи?	да	Присуството на градежната механизација и работници ќе допринесе создавање на отпад и места за остава на материјали и механизација.	Не. Доколку се изврши рекултивација на теренот по завршување на фазата за градба.
1.6	Работи на рушење?	не	нема рушења	Не.
1.7	Привремени локации што се користат за градежни работи или за сместување на градежни работници?	да	Привремена узурпација на терен за поставување привремени објекти за работници и неопходни маневарски простори за механизацијата.	Не. Доколку се изврши рекултивација на теренот по завршување на фазата за градба.
1.8	Надземни градби, објекти или земјени насипи кои вклучуваат линеарни, т.е. должински конструкции (далноводи, телефонски водови, железничка инфраструктура, автопати), ископ на земја и пополнување со земја или ископи за објекти?	да	ископ на земја и пополнување со земја, ископи за објекти и земјени насипи	Не. Вишокот земјен материјал ќе се употреби во трупот на патот, а ископите ќе се рекултивираат и зазеленат.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.9	Подземни работи кои вклучуваат рударски активности или изградба на тунел?	не		
1.10	Работи на култивирање на неплодно земјиште?	да	култивирање на просторот по завршување на градежните работи	Да. Во позитивна смисла. Подобрување на пејсажни карактеристики на теренот и спречена појава на ерозија и свлекување.
1.11	Копање со багер?	да	при изведување на градежните работи	Не.
1.12	Крајбрежни градби, на пр. сидови крај море, пристаништа?	не		
1.13	Крајбрежни објекти?	не		
1.14	Процеси на производство?	не		
1.15	Објекти за складирање на стоки или материјали?	да	во периодот додека се изведуваат градежните работи ќе се узурпираат одредени локации од околниот терен кои мора да бидат претходно одобрени за да не има проблем со сопствениците	Не. Доколку се изврши нивно отстранување по завршената изградба.
1.16	Постројки за третман или отстранување на цврст отпад или течни ефлуенти?	да	течни ефлуенти од маслофакачите со цврстиот отпад ќе се постапува соодветно.	Да. Во позитивна смисла.
1.17	Објекти за долгорочно сместување на работници?	да	Може да бидат потребни привремени градежни кампови за сместување на работниците. Со работниците ќе се управува во согласност со македонските закони за работни односи и прописи за здравје и безбедност при работа. Изведувачот ќе биде поттикнат да бара работници од локалните населени места.	Не. Доколку има, по оперативната фаза истите ќе се дислоцираат.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.18	Нов копнен, железнички или поморски сообраќај за време на изградбата или работењето?	да	Создавање на временни пристапни патишта	Не. Се препорачува користење на веќе постојни патишта, а доколку има потреба од нови, со нивното пробивање да не се влијае значително врз животната средина и истите предели да се рекултивираат.
1.19	Нова копнена, железничка, воздухопловна, водна или друга транспортна инфраструктура вклучувајќи и нови или изменети патишта и станици, пристаништа, аеродроми итн.?	не		
1.20	Затворање или пренасочување на постоечки транспортни патишта или инфраструктура, што доведува до промени на движењата во сообраќајот?	да	временно при изведување на некои зафати во тек на градба	Не. Оваа мерка е од краток времен карактер.
1.21	Нови или пренасочени далноводи или цевководи?	да	Новиот автопат се вкрстува со далновод и цевковод	Делумно, доколку не се превземат соодветни технички мерки за заштита како и мерки за претпазливост во градежна фаза.
1.22	Зафаќање на водите, изградба на брана, подводен канал, регрупирање или други промени на хидрологијата на водотеците или аквиферите?	да	зафаќање на површинските води со цевсти и/или плочести пропусти	Да. Можно е негативно да се влијае врз ихтиофауната и друг акватичен животински свет.
1.23	Премини преку водотеци?	да	преку суводолици и реки.	Не.
1.24	Црпење или трансфери на вода од подземни или површински води?	не		
1.25	Промени во водните тела или на површината на земјата кои влијаат врз одводот или истечните води?	да	по потреба зафаќање на површинските води со цевсти и плочести пропусти	Да. Можно е негативно да се влијае врз фауната и друг воден животински свет.
1.26	Транспорт на персонал или материјали за градба, работење или затворање на објект?	да	транспорт на потребен материјал за постелка и површинска обработка	Не.
1.27	Долгорочна демонтиража или затворање на инсталација или работи на враќање во задоволителна состојба?	да	По завршувањето на изградбата и во фаза на експлоатација.	Не.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.28	Тековна активност за време на затворањето којашто би можела да има влијание врз животната средина?	да	при рекултивирање на просторот и враќање во првобитната положба	Не.
1.29	Прилив на луѓе во одредена област било привремено било трајно?	да	ангажирање на работници во тек на градба	Не. Доколку отпадот инициран од работниците правилно се складира и собира.
1.30	Внесување на туѓи (надворешни) видови?	не	не смее да се дозволи	
1.31	Губење на автохтони видови или генетска разновидност?	не	Нема автохтони видови во регионот на протегање на предметната делница, но ќе се превземе мерки за заштита	може да има ако не се превземаат мерки за заштита, во тек на градба од механизацијата, а во тек на експлоатација од невнимателни патници
1.32	Некои други активности?	не		
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?				
2.1	Земјиште, особено неуредено или земјоделско земјиште?	да	неуредено земјиште и земјиште низ кое се пробива трасата	Не.
2.2	Вода?	да	за прскање на локалитетот во време на градба за да се избегне создавање на прашина, како и за други потреби при изградбата	Не. Доколку се избегнува користење на вода врз предел контаминиран како резултат на хаварија или невнимание.
2.3	Минерали?	не		
2.4	Агрегати (песок, чакал, дробен камен)?	да	песок, чакал, дробен камен за изградба на постелката од патот	не
2.5	Шуми и дрвја?	Не	трасата не минува низ шуми	не
2.6	Енергенси, вклучително електрична енергија и горива?	да	горива за градежната механизација во тек на градба, а во тек на експлоатација за сообраќајните средства	не
2.7	Други ресурси?	не		

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?				
3.1	Дали проектот ќе опфати употреба на супстанции или материјали што се опасни или токсични по човековото здравје или животната средина (флора, фауна, водоснабдување)?	не		
3.2	Дали проектот ќе резултира со промени во појавата на болести или ќе ги засегне векторите на болеста (на пр. болести што се пренесуваат преку инсекти или вода)?	не		
3.3	Дали проектот ќе има влијание врз добросостојбата на луѓето, на пример преку промена на животните услови?	да	ќе се подобрат патните врски, ќе се зголеми економската моќ, ќе се намали времето на патување, ќе се намалат сообраќајните несреќи и загубата на животи	Да. Во позитивна смисла.
3.4	Дали постојат некои особено вулнерабилни групи на луѓе кои би можеле да бидат засегнати од проектот, на пр. болнички пациенти, стари лица?	не		
3.5	Некои други причини?	не		
4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?				
4.1	Јаловина или рударски отпад?	не		
4.2	Комунален отпад (отпад од домаќинства или комерцијален отпад)?	да	во тек на градба од изведувачите на градежните работи	Не. Доколку прописно се третира, т.е. населението не расфрла губре покрај патот.
4.3	Опасен или токсичен отпад (вклучувајќи и радиоактивен отпад)?	не		
4.4	Друг отпад од индустриски процеси?	не		

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
4.5	Вишок на производи?	да	земја од ископ на земја која не може да биде вградена во телото на патот	Не. Не се искористи во изградбата на проектот.
4.6	Мил од отпадни води или други видови мил од третман на ефлуент?	да	од маслофаќачите во тек на експлоатација	Не. Доклку правилно се третираат.
4.7	Градежен шут или отпад од активности на рушење објекти?	да	од рушење на објекти	Не. Доклку правилно и по прописи се одлага.
4.8	Вишок (излишни) машини или опрема?	не		
4.9	Контаминирано земјиште или друг материјал?	да	во случај на хаварија и во тек на градба и во тек на експлоатација	Да, Треба да се превземат мерки за негово одлагање како со опасен отпад.
4.10	Отпад од земјоделски активности?	не		
4.11	Некој друг цврст отпад?	не		
5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материји или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?				
5.1	Емисии од согорување на фосилни горива од стационарни или мобилни извори?	да	од горива на градежната механизација и сообраќајните средства	Не. Се работи за краток временски интервал за време на фаза на градба, а за време на експлоатација тие ќе се во граница на дозволено.
5.2	Емисии од производни процеси?	не		
5.3	Емисии од постапки со материјали што вклучуваат чување или транспорт?	да	загадувачки материји од превозните средства во тек на експлоатација	Не. Доклку правилно се постапува.
5.4	Емисии од градежни активности вклучувајќи ги погонот и опремата?	да	од градежната механизација	Не. Тоа е краткотраен временски период.
5.5	Прашина или миризби од постапувањето со материјали вклучувајќи градежни материјали, отпадни води и отпад?	да	прашина	Не. Ќе се употребува метод на прскање со вода.
5.6	Емисии од инцинерација на отпад?	не		

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
5.7	Емисии од горење на отпад на отворен простор (<i>на пр.</i> искинати материјали, градежен шут)?	не	Не е дозволено	
5.8	Емисии од некои други извори?	не		
6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?				
6.1	Од работењето на опремата, на пример мотори, вентилациска постројка, дробилки?	да	од градежната механизација во тек на градба и од сообраќајните средства во тек на експлоатација	Не. Се работи за краток временски период.
6.2	Од индустриски или слични процеси?	не		
6.3	Од градежни работи или работи на рушење?	да	од градежната механизација во тек на градба ќе се создава штетна бучава	Не. Се работи за краток временски период.
6.4	Од експлозии или натрупување?	не		Не.
6.5	Од градежни активности или сообраќај во функција на работата?	да	ќе се создава бучава за време на изведување на градежните работи и во тек на експлоатација на патот	Не. Се работи за краток временски период.
6.6	Од системи за осветлување или разладување?	не		
6.7	Од извори на електромагнетно зрачење (да се земат предвид влијанијата врз блиската чувствителна опрема и врз луѓето)?	не		
6.8	Од некои други извори?	не		
7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материји врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?				
7.1	Од постапување со, чување, употреба или прелевање на опасни или токсични материјали?	да	само во случај на хаварија	Да. Треба да се спроведат соодветни мерки за итна санација.
7.2	Од испуштање на отпадни води или други ефлуенти (третираны или нетретираны) во вода или во земја?	да	само во случај на хаварија	Да. Треба да се спроведат соодветни мерки за итна санација.
7.3	Преку таложење на загадувачки материји емитирани во воздухот на земја или во вода?	не	ако правилно се постапува	Не.

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7.4	Од некои други извори?	не		
7.5	Дали постои ризик од долготрајна акумулација на загадувачки материји во животната средина од овие извори?	не		
8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?				
8.1	Од експлозии, прелевања, пожари итн; од чување, постапување со, употреба или производство на опасни или токсични супстанции?	не		
8.2	Од настани надвор од границите на вообичаената заштита на животната средина, на пр. откажување на системите за контрола на загадувањето?	не		
8.3	Од некои други причини?	не		
8.4	Дали проектот би можел да биде засегнат од природни катастрофи кои предизвикуваат штети врз животната средина (на пр. поплави, земјотреси, лизгање на земјиштето итн.)?	да	Целата територија на РМ е подложна на природни непогодни (земјотерси, и сл.)	не
9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?				
9.1	Промени во големината, возраста, структурата на населението, социјалните групи итн?	да	ќе се зголеми бројот на живеалишта и услужни дејности	ќе доведе до умерен развој
9.2	Преку преселба на луѓе или рушење на домови или населби или на објекти во населбите, на пример училишта, болници, социјални установи?	да	живеалишта и услужни дејности, во позитивна насока но не со рушење туку со изградба	ќе доведе до умерен развој
9.3	Преку населување на нови жители или создавање на нови населби?	да	живеалишта и услужни дејности	ефектот врз животната средина ќе биде умерен, а со добра организација и незначителен
9.4	Преку упатување на поголеми барања до локалните установи или служби, на пример во врска со домувањето, образованието, здравството?	да	потребно е редовно одржување на објектите на патот	
9.5	Преку создавање нови работни места за време на изградбата или работењето или предизвикување појава на губење на работни места со последици по невработеноста и економијата?	не		

Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/ Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
9.6	Некои други причини?	не		
Прашање - Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?				
9.1	Дали проектот ќе доведе до притисок за последователен развој кој би можел да има значително влијание врз животната средина, како на пример поголем број живеалишта, нови патишта, нови помошни индустрии или установи итн.?	да	Може да се очекува зголем товар врз животната средина од развојот на регионот	Не е значајно, бидејќи развојот на регионот ќе биде умерен и постепен.
9.2	Дали проектот ќе доведе до создавање на помошни установи или до развој поттикнат од проектот кои би можеле да имаат влијание врз животната средина, како на пример: • помошна инфраструктура (патишта, снабдување со електрична енергија, третман на отпад или отпадни води итн.) • изградба на живеалишта • екстрактивни индустриски дејности • дејности на снабдување • други?	да	Во позитивна смисла.	Да. Во позитивна смисла.
9.3	Дали проектот ќе доведе до грижа за локацијата по престанокот на работата на инсталацијата којашто би можела да има влијание врз животната средина?	не		
9.4	Дали проектот ќе постави преседан за идни случувања?	не		
9.5	Дали проектот ќе има кумулативни ефекти поради близината до други постоечки или планирани проекти со слични влијанија?	не		

Подготвил: Зоран Цветановски

Контролирал: Јоже Јовановски

Одобрил: Игор Митренцев, В.Д. Помошник директор за инвестиции